

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'g'arak rahbari

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yili uchun

“CHILANGARLIK”

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

Maktabdan kasb va tilni bilib chiqqan bola jamiyatimizning katta yutug‘i, bilmagani muammo.

Shavkat Mirziyoyev.

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Chilangarlik” nomli to‘garaging
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Metallga ishlov berish ustaxonasining tuzilishi	1		
2.	Metallga ishlov berishda xavfsizlik texnikasi qoidalari	1		
3.	Metallning turmushda va iqtisodiyot tarmoqlaridagi ahamiyati	1		
4.	Metall va uning qotishmalari. Qora va rangli metallar	1		
5.	Asbob-uskuna, moslama va stanok turlari	1		
6.	O‘lchash va rejalash asboblari	1		
7.	Chilangarlik qaychilari	1		
8.	Chilangarlik asboblari	1		
9.	Parchinlash va tunukasoqlik asboblari	1		
10.	Kavsharlash va payvandlash asboblari	1		
11.	Metallga ishlov berish stanoklari	1		
12.	Pardozlash asboblari va pardoz materiallari	1		
13.	Metallga ishlov berish turlari	1		
14.	Metallni rejalash , kesish , to ‘g‘rilash , bukish	1		
15.	Yumshoq simlarga ishlov berish	1		
16.	Metall va yupqa simlardan xomut va prujina yasash	1		
17.	Metallarning fizik, mexanik va texnologik xossalari	1		
18.	Mikrometr va Universal burchak o‘lchagich (uglomer)	1		
19.	Metallarni qirqish	1		
20.	Chilangarlik bolg‘asi.	1		
21.	Zubiloni elektr charx yordamida charxlash	1		
22.	Metall va plastmassa materiallarni egovlash	1		
23.	Shamdon uchun taglik yasash	1		
24.	Po‘latlar tasnifi. po‘latlarga termik ishlov berish	1		
25.	Metall va qotishmalarga ishlov berishning zamonaviy usullari	1		
26.	Metallarni plazma yordamida kesish	1		
27.	Metallga ishlov beruvchi asboblarni sozlash, ta‘mirlash va saqlash texnologiyasi	1		
28.	Bolg‘a dastasini o‘rnatish	1		
29.	Egovlarni ta‘mirlash va saqlash	1		
30.	Gorizontal-frezalash stanogining tuzilishi va vazifasi	1		
31.	Metallarga badiiy ishlov berish texnologiyasi	1		
32.	Folgada bosma tasvir hosil qilish texnologiyasi	1		
33.	Kandakorlik	1		
34.	Metall materiallarni rezbali biriktirish texnologiyasi	1		

Mavzu: Metallga ishlov berish ustaxonasining tuzilishi

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta’limiy maqsad: to‘garak a’zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, ularda texnik tafakkurni rivojlantirish, mehnatni tashkil etishga ijodiy yondashish tuyg‘usini tarbiyalash, ta’lim berishning jamoa shakllarini asta-sekin mustaqil, yakka tartibda ishlashga o‘tkazish, o‘zlariga yuklatilgan topshiriqlarni mustaqil va mas’uliyatni his qilgan holda amalga oshirish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, chilangarlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka orttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

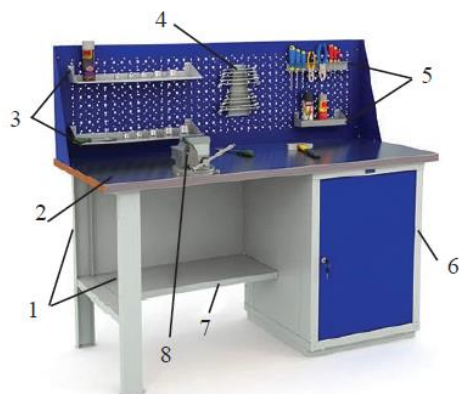
II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Siz yog‘ochni qayta ishlash duradgorlik o‘quv ustaxonasida amalga oshirilishini bilasiz. Xuddi shuningdek, metall materiallar bilan ishlash uchun ham metallga ishlov berish ustaxonasi mavjud (50-rasm). Chilangarlikda bajariladigan ish turlarini erkin bajarish imkonini beradigan, Kerakli asbob-uskuna va moslamalar hamda kerakli metall materiallar bilan ta’minlangan ustaxonaning bir qismi **chilangarlik ish o‘rni** deb ataladi. Ustaxonada ish o‘rnining asosini chilangarlik dastgohi tashkil etadi.

Metallni qayta ishlash uchun mo‘ljallangan dastgoh **chilangarlik dastgohi** deb ataladi (51-rasm, a).

Hozirda metallni qayta ishlash uchun mo‘ljallangan zamonaviy chilangarlik Dastgohlaridan ham foydalaniladi.

51-rasm, a. Chilangarlik dastgohining tuzilishi:
1 – metall karkas; 2 – ish o‘rni; 3, 4, 5,
7 – asboblarning tokchasi; 6 – asboblarning qutisi;
8 – chilangarlik tiskisi.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Mavzu: Metallga ishlov berishda xavfsizlik texnikasi qoidalari

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy maqsad: to‘garak a‘zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, ularda texnik tafakkurni rivojlantirish, mehnatni tashkil etishga ijodiy yondashish tuyg‘usini tarbiyalash, ta‘lim berishning jamoa shakllarini asta-sekin mustaqil, yakka tartibda ishlashga o‘tkazish, o‘zlariga yuklatilgan topshiriqlarni mustaqil va mas‘uliyatni his qilgan holda amalga oshirish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, chilangarlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka o‘rttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Texnologik xaritada belgilangan texnologik jarayonga qat‘iy rioya qilish **texnologik intizom** deb ataladi.

Texnologik intizomga rioya qilish ishlab chiqarishning normal borishini, mahsulotning yuqori sifatli bo‘lishini, mehnat unumdorligini va buyum tannarxining kamayishini ta‘minlaydi.

Metallarga ishlov berish ustaxonasida ishlarni bajarishda intizomga va xavfsizlik texnikasi qoidalariga qat‘iy amal qilish belgilangan. Bu qoidalar quyidagilardan iborat:

1. Mehnat intizomini saqlang, xavfsizlik texnikasi qoidalariga qat‘iy amal qiling. O‘qituvchining ruxsatisiz ish o‘rnini tashlab ketmang. Uskunalarga ortiqcha teginmang, o‘quv mashg‘ulotida boshqalarga xalaqit bermang.

2. Metallga ishlov berish ustaxonasiga kirganda maxsus ish kiyimida bo‘lish, kiyimning barcha tugmalari qadalishi, kiyim yengidagi manjet qo‘l uchini siqib turishi yoki tugmasi qadalgan bo‘lishi kerak. Galstuk va sharflar osilib qolmasligi, sochlaringizni bosh kiyimi to‘liq yopib turishi lozim.

3. O‘qituvchi tomonidan berilgan topshiriqni belgilangan tartibga rioya qilgan holda bajaring. Ishni texnologik xarita asosida yoki ko‘rsatilgan usullar bilan olib boring.

Vazifalarni bajarishda tana holatini to‘g‘ri saqlashga e‘tibor bering.

4. Metallga ishlov berishda tiskilar ishga yaroqli bo‘lishi, unga qistiriladigan buyumlarni mahkam tutib turishi, dastgohlarga puxta o‘rnatilishi kerak. Tiskilarning jag‘lari nosoz bo‘lmasligi shart.

5. Tiskilarga detallarni o‘rnatishda ularni qotirishni faqat qo‘l kuchi bilan bajaring. Detalni tiskidan chiqarib olishda uni chap qo‘lda tutib, tiskini ohista bo‘shating.

6. Bolg‘a, bosqon, yog‘och to‘qmoq kabi zarb beruvchi asboblarning dastalari pishiq yog‘ochlardan tayyorlanishi va ular puxta o‘rnatilgan bo‘lishi lozim.

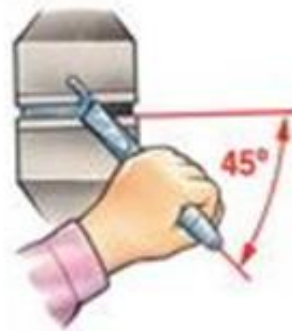
7. Zubilo, kreysmeysel, chekich, sumba kabi zarb ta‘sir etuvchi asboblarning kallaklari ezilmagan bo‘lishi kerak. Ezilgan kallakli asboblardan foydalanishga ruxsat etilmaydi.

8. Chilangarlik dastgohida ishlaganda ehtiyot to‘sqichi mustahkamligini tekshirib oling.

9. Mo‘rt metallarga ishlov berishda ulardan uchib chiqqan metall kukunlari ko‘zga tushmasligi uchun ehtiyot ko‘zoynagini taqib oling.

10. Ish o‘rnini tartibli va toza tuting. Ish joyini metall parchalari va kukunlardan faqat cho‘tka yordamida tozalang.

11. Xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya qilinmaganda yoki shikastlanish holati yuz berganda darhol o‘qituvchiga xabar qiling.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Mavzu: Metallning turmushda va iqtisodiyot tarmoqlaridagi ahamiyati

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy maqsad: to‘garak a‘zolari faolligi va mustaqilligini oshirish, ularda texnik tafakkurni rivojlantirish, mehnatni tashkil etishga ijodiy yondashish tuyg‘usini tarbiyalash, ta‘lim berishning jamoa shakllarini asta-sekin mustaqil, yakka tartibda ishlashga o‘tkazish, o‘zlariga yuklatilgan topshiriqlarni mustaqil va mas‘uliyatni his qilgan holda amalga oshirish.

Tarbiyaviy maqsad: o‘quvchilarni mehnatsevarlikka o‘rgatish, turmushdagi ehtiyojlar va ulardan foydalanish, chilangarlik kasbida yuqori bilimli bo‘lishni, mahorat va malaka o‘rttirishni, ish o‘rnini tashkil qilish qonun qoidalarini tushuntirish.

Rivojlantiruvchi maqsad: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suxbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman”, “muammo va yechim” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tkazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

O‘zbekiston Respublikasi eng boy tabiiy resurslarga asoslangan, rivojlangan metallurgiya sanoatiga ega.

Mamlakatimizda 1946-yilda qora metallurgiya sanoatiga asos solingan bo‘lib, birinchi metallurgiya korxonasi Toshkent viloyatining Bekobod shahrida tashkil qilingan. Hozirda korxonasi nomi “O‘zbekiston metallurgiya kombinati” aksiyadorlik birlashmasi deb yuritiladi (55-rasm). Korxonada qora metallurgiya mahsulotlarining eng muhim turlari (po‘lat, cho‘yan, po‘lat quvurlar va po‘lat prokat), armatura po‘lati, shvellarlar, po‘lat sharlar, po‘lat emallangan idishlar ishlab chiqariladi.

“Olmaliq kon-metallurgiya kombinati” aksiyadorlik jamiyati – O‘zbekistonda rangli metallurgiya sanoatining yirik kombinati bo‘lib, 1950-yildan o‘z faoliyatini boshlagan. 1999-yildan kombinat ochiq aksiyadorlik jamiyatiga aylantirilgan (56-rasm).

Yog‘och singari metallar ham inson hayotida muhim o‘rin tutadi. Metallardan turmushda, qurilishda, kosmonavtika, kemasozlik, mashinasozlik, samolyotsozlik sohalarida, turli xil qurilish konstruksiyalari, elektr simlari, dastgohlar, asbob-anjomlar tayyorlashda ko‘p foydalaniladi. Sanoatning metall ishlab chiqaruvchi sohasi va metall olish va tozalash **metallurgiya sanoati** deb ataladi. Metallurgiya so‘zi yunonchadan olingan bo‘lib, **“metallurgeo”** – “yerdan qazib chiqaraman” degan ma‘noni bildiradi. **Metall** deb, yaltiroq, plastik elektr va issiqlik o‘tkazadigan xususiyatga ega shaffof bo‘lmagan jismga aytiladi.

Metall ishlab chiqarishdagi asosiy xomashyo ruda hisoblanadi. **Ruda** deb, tarkibida metall yoki metallar guruhining ajratib olinishi iqtisodiy jihatdan samarali miqdori mavjud bo‘lgan tog‘ jinslariga aytiladi Rudalar tarkibi metall bo‘lgan rudali mineral va keraksiz jinslardan iborat bo‘ladi. Ular tarkibidagi asosiy metall nomi bilan ataladi. Masalan, temir rudasi, aluminiy rudasi va boshqalar (58-rasm). Tarkibidan bir necha xil metall olinadigan rudalar **kompleks rudalar** deyiladi.

Hozirgi paytda metall buyumlar bosim bilan ishlov berish va prokatlash usullarida ishlab chiqariladi.

55-rasm. “O‘zbekiston metallurgiya kombinati” aksiyadorlik birlashmasi.

56-rasm. “Olmaliq kon-metallurgiya kombinati” aksiyadorlik jamiyati.

57-rasm. Ruda.

Temir rudasi

Aluminiy rudasi

58-rasm. Ruda turlari.

IV. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muxokama qilish, rag‘batlantirish.

V. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

40 listdan iborat 34 soatli "Chilangarlik" to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

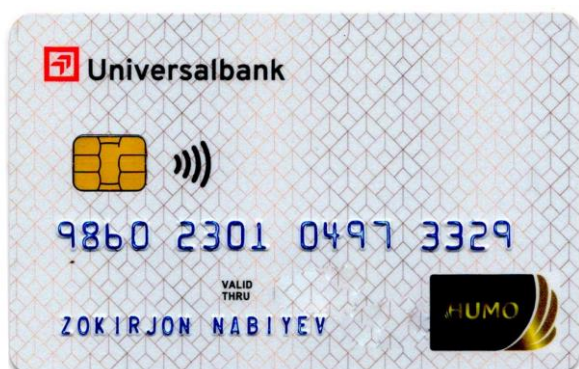
Narxi: 20 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To'lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.